

Common Cultural Values of Iran and Latin America

Mohammad Hassan Zare'¹

Seminary school, level 4

Sujey Hinojosa Colín

Bachelor of Executive Management from Mexico, Professor of Spanish at
the University of Tehran

Received: 2023/12/09 | Accepted: 2024/01/31

Abstract

Iran and Latin American countries, despite many differences in various linguistic, historical and geographical areas, have common social and cultural values in areas such as art, music, literature and religion. Both cultures place great emphasis on respecting the family. In Iran and Latin American countries, family is one of the greatest social values and plays an important role in people's lives. The people of Iran and Latin America are known for their hospitality. This cultural value is strongly emphasized in both cultures and hosting others is considered as an important social hypothesis. Both cultures are very fond of music and dance. In Iran, traditional music and local dances form an important part of the culture. In Latin America as well, music and dances also form a large part of the culture. Both cultures have rich literature that emphasizes human values. Poetry and story writing have been given attention and respect in both of them. Most of the people of Iran are Muslim and majority of Latin American people are Catholic; Both cultures emphasize the importance of religion in everyday life. This emphasis on religion can play a role in strengthening social connections and creating a sense of solidarity in society. Both cultures value history and archeology. Iran with ancient civilizations such as the Achaemenids, Sassanids and Safavids Islamic civilizations and Latin America with civilizations such as the Maya, Aztec, Inca and Olmec, give importance to history and archeology. However, it should be noted that each culture has its own differences and variations, and these shared values should not be understood as a complete match between the two cultures. Therefore, the common cultural values of Iran and Latin America can be a basis for cooperation and mutual cultural interaction and help to increase understanding and empathy between people of two cultures.

Keywords: Iran, Latin America, culture, cultural values.

---

1. E-mail: joserezarea@gmail.com

ارزش‌های فرهنگی مشترک ایران و آمریکای لاتین

محمد حسن ذارع^۱

مدرس و طلبه سطح چهار حوزه علمیه

سخنوار اینو خوسا کلین

لیسانس مدیریت اجرایی از مکریک، استاد زبان اسپانیایی دانشگاه تهران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۹/۱۹ | تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۱۱

چکیده

ایران و کشورهای آمریکای لاتین، با وجود تفاوت‌های زیادی در زمینه‌های مختلف مانند زبان، تاریخ، و موقعیت جغرافیایی، برخی ارزش‌های فرهنگی مشترک با هم دارند. این ارزش‌ها می‌توانند در زمینه‌هایی مانند هنر، موسیقی، ادبیات، مذهب، و ارزش‌های اجتماعی مشاهده شوند. هر دو فرهنگ بر احترام به خانواده تأکید زیادی دارند. در ایران و کشورهای آمریکای لاتین، خانواده یکی از بزرگ‌ترین ارزش‌های اجتماعی است و نقش مهمی در زندگی افراد دارد. مردم ایران و آمریکای لاتین به مهمان‌نوازی شهرت دارند. این ارزش فرهنگی در هر دو فرهنگ به شدت مورد تأکید قرار گرفته است و میزانی از دیگران به عنوان یک فرضیه اجتماعی مهم در نظر گرفته می‌شود. هر دو فرهنگ علاقه زیادی به موسیقی و رقص دارند. در ایران، موسیقی سنتی و رقص‌های محلی بخش مهمی از فرهنگ را تشکیل می‌دهند. در آمریکای لاتین نیز، موسیقی و رقص‌هایی مانند سالسا، تانگو، و رومبا بخش بزرگی از فرهنگ را تشکیل می‌دهند. هر دو فرهنگ ادبیات غنی و پرباری دارند که بر ارزش‌های انسانی تأکید می‌کند. شعر و داستان‌نویسی در هر دو فرهنگ مورد توجه

1. E-mail: joserezareza@gmail.com

و احترام قرار گرفته است. اگرچه اکثریت مردم ایران مسلمان هستند و مردم آمریکای لاتین بیشتر کاتولیک هستند، اما هر دو فرهنگ بر اهمیت مذهب در زندگی روزمره تأکید دارند. این تأکید بر مذهب می‌تواند در تقویت ارتباطات اجتماعی و ایجاد احساس همبستگی در جامعه نقش داشته باشد. هر دو فرهنگ ارزش زیادی برای تاریخ و باستان‌شناسی قائل هستند. ایران با تمدن‌های باستانی مانند مادها، ساسانی، هخامنشی و تمدن اسلامی صفویه و آمریکای لاتین با تمدن‌هایی مانند مایا، آزتك، اینکا و اولمک هر دو به تاریخ و باستان‌شناسی اهمیت می‌دهند. با این حال، باید توجه داشت که هر فرهنگ دارای تفاوت‌ها و تنوع‌های خاص خود هستند و این ارزش‌های مشترک نباید به معنای تطابق کامل بین دو فرهنگ درک شوند.

ارزش‌های فرهنگی مشترک ایران و آمریکای لاتین می‌تواند زمینه‌ای برای همکاری و تعامل بیشتر بین دو فرهنگ باشد. این ارزش‌های مشترک می‌تواند به افزایش تفاهem و همدلی بین مردم دو فرهنگ کمک کند.

واژگان کلیدی فرهنگ، ارزش فرهنگی.

مقدمه

فرهنگ یک مفهوم گسترده است که شامل باورها، ارزش‌ها، و رفتارهایی است که مطابق ارزش‌های اجتماعی و هنجارهای موجود در جوامع بشری مطرح شده‌اند.^۱ فرهنگ را می‌توان به عنوان باورها، ارزشها، آداب و رسوم، رفتارها و مصنوعات مشترک تعریف کرد که مشخصه یک گروه یا جامعه خاص است، جنبه‌های مختلف زندگی انسان، از جمله زبان، دین، هنر، موسیقی، غذا، لباس و هنجارهای

اجتماعی را شامل می شود، فرهنگ پویا است و به دلیل عواملی مانند جهانی شدن، مهاجرت و پیشرفت های تکنولوژیکی می تواند در طول زمان تغییر کند، در ک و احترام به فرهنگ های مختلف برای ارتقای توع، فراگیر بودن و ارتباطات بین فرهنگی ضروری است، تفاوت های فرهنگی می تواند منجر به سوء تفاهem ها و درگیری ها شود، اما همچنین فرصت هایی برای یادگیری و رشد را فراهم می کند، منابع برای در ک فرهنگ شامل مقالات پژوهشی دانشگاهی، کتاب ها، مطالعات قوم نگاری و برنامه های تبادل فرهنگی است، انسان شناسی و جامعه شناسی رشته هایی هستند که فرهنگ را مطالعه می کنند و بینش های ارزشمندی را در ابعاد مختلف آن ارائه می دهند، پلتفرم های آنلاین، موزه ها و رویدادهای فرهنگی نیز به عنوان منابعی برای کاوش و تجربه فرهنگ های مختلف عمل می کنند.

شوارتز^۱ ارزش های فرهنگی را از نوع انگیزشی تعریف می کند که در آن هر ارزش منعکس کننده اهدافی است که باید به آن دست یافت. از نظر شوارتز، ارزش های فرهنگی به جهت گیری فردگرایانه (ارزش هایی که به عنوان قدرت، دستاوردهای لذت گرایی، تحریک و خود هدایتی گفته می شود)، جمع گرایانه (خیرخواهی، سنت و مطابقت) یا ترکیبی (امنیت و جهان شمولی) مربوط می شوند.^۲ ارزش ها و ابعاد فرهنگی^۳ طیف وسیعی از پدیده ها و اشیاء با ماهیت معنوی و مادی را دربر می گیرد و در زمینه های گوناگون مانند فلسفه، فرهنگ، اخلاق و قانون مورد استفاده قرار می گیرند.^۴

۱. دیوید جوزف شوارتز، جونیور (به انگلیسی:) David J. Schwartz (۱۹۸۷-۱۹۲۷) مارس ۲۳) نویسنده و مربی انگیزشی آمریکایی بود، که بیشتر به خاطر نوشتن کتاب جادوی فکر بزرگ در سال ۱۹۵۹ شناخته شد، وی استاد بازاریابی، رئیس گروه و رئیس امور مالی مصرف کننده در دانشگاه ایالتی جورجیا بود.

2. Thao, N., Le. (2011). Life Satisfaction, Openness Value, Self-Transcendence, and Wisdom. Journal of Happiness Studies, 12(2), 171-182. doi:10.1007/S10902-010-9182-1

3. Geert, Hofstede. (2001). Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions and Organizations Across Nations.

4. 01 Jan 2022-Visnik Mariupol's'kogo deržavnogo universitetu (Visnik Mariupol's'kogo deržavnogo universitetu)-Vol. 12, Iss: 23-24, pp 191-200

ارزش‌های فرهنگی آمریکای لاتین

برخی از ارزش‌های فرهنگی مهم احصاء شده آمریکای لاتین عبارتند از:

Familismo، Personalismo، Respect، Religiosity، Fatalismo، Dignidad.^۱

۱. خانواده گرایی (Familismo)

خانواده گرایی یک ایدئولوژی است که خانواده را در اولویت قرار می‌دهد. اصطلاح خانواده گرایی به طور خاص برای حمایت از یک سیستم رفاهی استفاده شده است که در آن فرض بر این است که خانواده‌ها مسئولیت مراقبت از اعضای خود را به جای سپردن این مسئولیت به دولت بر عهده دارند. واژه خانواده گرایی بیشتر به ارزش‌های خانوادگی مربوط می‌شود.^۲ این می‌تواند به صورت اولویت دادن به نیازهای خانواده بالاتر از نیازهای افراد آشکار شود.

خانواده در آمریکای لاتین معمولاً گسترده و متعدد است. اعضای خانواده به یکدیگر کمک می‌کنند و در موضع بحران حمایت می‌کنند. افراد معمولاً با والدین، برادران و خواهران، عموها و خاله‌ها و گاهی اوقات با بزرگترهای خانواده زندگی می‌کنند.^۳

افراد در آمریکای لاتین دوست دارند با دیگران ارتباط برقرار کنند و از زندگی لذت ببرند. آن‌ها مهمان‌نوازی را یک فرهنگ و احسان می‌دانند و به مهمان‌های خود با محبت و صمیمیت رفتار می‌کنند. آن‌ها همچنین از مشارکت در جشن‌ها، مراسم‌ها، موسیقی و رقص لذت می‌برند.^۴

1. 2022 .(The Impact of Latin American Cultural Values, Attitudes, and Preferences on Palliative Cancer Care. doi: 10.1093/med/9780197551349.003.0033

2. Emiko Ochiai; Leo Aoi Hosoya (2014). Transformation of the Intimate and the Public in Asian Modernity. The Intimate and the Public in Asian and Global Perspectives. BRILL. pp. 20–21. ISBN 9789004264359.

3. آمریکای لاتین - ویکی‌педیا، دانشنامه آزاد.

4. آمریکای لاتین - انسان‌شناسی و فرهنگ.

۴ شخصی سازی (Personalismo)

کیش شخصیتی است که حول محور رهبران سیاسی آمریکای لاتین و آفریقا ساخته شده است. این اغلب مستلزم تسليم کردن منافع احزاب سیاسی، ایدئولوژی ها و حکومت قانون اساسی در برابر وفاداری به یک رهبر است.^۱ در پرسونالیسم، مرسوم است که کاریزمای شخصی دیکتاتور مهمتر از دستاوردهای سیاسی در نظر گرفته شود.^۲

بسیاری از احزاب سیاسی در منطقه از حامیان شخصی یک رهبر خاص تشکیل شده اند، همانطور که از اسمی محاوره ای اعضای آنها پیداست. به عنوان مثال، در آرژانتین، طبق گفته خوان پرون^۳، طرفداران Partido Justicialista معمولاً تنها به عنوان "Peronists" شناخته می شوند و در کوبا، حامیان فیدل کاسترو "Fidelistas" هستند. اگرچه شخص گرایی در طول تاریخ آمریکای لاتین بسیار رایج است، اما بخش خاصی از نظام های سیاسی جمهوری دومینیکن و اکوادور بوده است.^۴

ارتباط تنگاتنگی با پدیده caudilismo آمریکای لاتین دارد، Personalismo جایی که دولت ها تحت سلطه رهبران (caudillos) هستند که قدرتشان بر خشونت و از سوی دیگر، کاریزمای شخصی است. Caudillos به ویژه در ایالات تازه استقلال

1. personalismo. (2009). In Encyclopædia Britannica. Retrieved July 02, 2009, from Encyclopædia Britannica Online: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/452992/personalismo>

2. Harding, Robert C. (2006). The History of Panama. Greenwood Press. ISBN 978-0-313-03898-3.

۳. خوان دومینیکو پرون یک ژنرال و سیاستمدار آرژانتینی بود که پس از خدمت در مشاغل مختلف دولتی، از جمله وزیر کار و معاون رئیس جمهور، سه بار به عنوان رئیس جمهور آرژانتین انتخاب شد. او طی یک کودتای نظامی در سال ۱۹۵۵ از کار بر کنار شد. ویکی پدیدا

4. personalismo. (2009). In Encyclopædia Britannica. Retrieved July 02, 2009, from Encyclopædia Britannica Online: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/452992/personalismo>

۵. نوعی رهبر شخصی است که دارای قدرت نظامی و سیاسی است. هیچ ترجمه دقیق انگلیسی از caudillo وجود ندارد، اگرچه اغلب به جای «جنگسالار» و «مرد قوی» استفاده می شود. این اصطلاح از نظر تاریخی با اسپانیا و آمریکای اسپانیایی تبار پس از اینکه تقریباً تمام منطقه در اوایل قرن نوزدهم استقلال یافتند مرتبط است.

یافته آمریکای لاتین در اوایل قرن ۱۹ رایج بود. با این حال، caudilismo تا قرن ۲۰ میلادی یک پدیده رایج باقی ماند، چه به عنوان جنبش‌های پوپولیستی مشابه پرونیسم یا به عنوان دیکتاتوری مستقیم نظامی.^۱

۱ احترام (Respect)، یک احساس مثبت یا اقدام احترام آمیز است که نسبت به کسی یا چیزی که مهم تلقی می‌شود یا مورد احترام یا احترام بالای قرار می‌گیرد نشان داده می‌شود. حس تحسین از ویژگی‌های خوب یا ارزشمند را منتقل می‌کند. همچنین فرآیند تکریم شخصی با نشان دادن مراقبت، نگرانی یا توجه به نیازها یا احساسات اوست.^۲

افراد در آمریکای لاتین به کشور و منطقه خود افتخار می‌کنند و به آن‌ها وفادار هستند. آن‌ها به تاریخ، فرهنگ، زبان و پرچم خود احترام می‌گذارند و به دفاع از حقوق و منافع خود می‌پردازند. آن‌ها همچنین از تنوع و ثروت طبیعی منطقه خود آگاه هستند و برای حفظ آن تلاش می‌کنند.

۲ دینداری (Religiosity) محققان مختلف این مفهوم را به طور کلی در مورد جهت گیری‌های مذهبی و درجات دخالت یا تعهد می‌دانند.^۳

بیشتر مردم در آمریکای لاتین مسیحی و اکثراً کاتولیک هستند، مذهب برای آن‌ها یک منبع امید، هدایت و تسلی است. آن‌ها به کلیسا می‌روند، به دعا می‌پردازند و به مقدسات و معجزات اعتقاد دارند. برخی از آن‌ها همچنین به عناصر مذهبی سنتی و بومی مثل نذر احترام می‌گذارند.

نذرورات در آمریکای لاتین به وفور دیده می‌شوند. این نذورات معمولاً مرتبط با اعتقادات مذهبی و فرهنگی مردم این مناطق هستند. نذورات می‌توانند به شکل‌های

1 .personalismo. (2009). In Encyclopædia Britannica. Retrieved July 02, 2009, from Encyclopædia Britannica Online: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/452992/personalismo>

2. "respect". Merriam Webster. Retrieved December 13, 2017.

"respect". Cambridge Dictionary. Retrieved December 14, 2017.

3. Holdcroft, Barbara (September 2006). "What is Religiosity?". Catholic Education: A Journal of Inquiry and Practice. 10 (1): 89–103.

مختلفی باشند، مانند روشن کردن شمع، پوشیدن لباس خاص، رفتن به مکان مقدس، صدقه دادن، روزه گرفتن، یا حتی قربانی کردن حیوان. این کارها را معمولاً به عنوان نشانه‌ای از شکرگزاری، تقدیم، توبه، یا درخواست از خدا انجام می‌دهند^۱، در زیر، به برخی از آنها اشاره می‌شود.

۱. سنتواریو (Santuário): یک مکان مقدس که در آن افراد نذورات خود را ارائه می‌دهند. مثلاً در بربازیل، سنتواریو بوم خسوس (Santuário do Bom Jesus) یکی از مشهورترین مقاصد زیارتی است که هر سال میلیون‌ها زائر را جذب می‌کند.^۲
۲. رتابلو (Retablo): یک تابلو یا جعبه کوچک که تصویر یا مجسمه‌ای از یک مقدس یا یک صحنه معجزه را نشان می‌دهد. این تابلوها را معمولاً به عنوان نذری به کلیساها یا مکان‌های مقدس می‌برند. مثلاً در مکزیک، رتابلوهایی که از جنس چوب، فلز، یا کاغذ ساخته می‌شوند، بسیار رایج هستند.^۳

۳. اکس ووتو (Ex-voto): یک نوع نذری که به شکل یک تابلو، یک تصویر، یک شکل، یا یک نوشته است که شرح می‌دهد که چگونه خدا یا مقدسی یک فرد را از یک بیماری، تصادف، یا خطر نجات داده است. این نذرها را معمولاً در کنار تصویر یا مجسمه‌ای از مقدس مربوطه قرار می‌دهند. مثلاً در آرژانتین، اکس ووتوهایی که از جنس شمع، پارچه، یا فلز هستند، بسیار محبوب هستند.^۴

۴. نذر ماریا (Promesa a la Virgen María)

در جوامع کاتولیک آمریکای لاتین، افراد برای نجات از مشکلات، شفای بیماری‌ها، یا به مناسبت‌های خاصی نذر می‌دهند. این نذورات به مریم مقدس اختصاص دارند و معمولاً با مراسم دینی همراه هستند.

۵. نذر به مقدسات بومی (Promesas a las Deidades Indígenas)

در برخی جوامع بومی آمریکای لاتین، افراد به خدایان بومی و ارواح محلی نذر می‌دهند. این نذورات ممکن است به تقالید قدیمی و ارتباط با طبیعت و محیط زیست مرتبط باشند.

۶. نذر خدمت به فقرا (Promesa de Servicio a los Pobres)

بسیاری از مردم در آمریکای لاتین نذور به خدمت به فقرا و نیازمندان را می‌دهند. این نذورات به عنوان یک وظیفه مذهبی و انسانی تلقی می‌شوند.

۷. نذورات به مقدسات محلی (Promesas a Santos Locales)

در آمریکای لاتین، نذورات به سنت‌ها و مقدسات محلی نیز رایج هستند. این نذورات ممکن است به مناسبت‌های مذهبی خاص یا محدوده جغرافیایی خاص مربوط شوند.

۱. جبرگرایی (Fatalismo). اصطلاح فتالیسم (برگرفته از ریشه لاتین *fatum* که به معنی «سرنوشت» است) و مشتق آن «fatalistic» اعتقاد به ضرورتی است که با انکار آزادی، به طور غیرقابل جبرانی بر انسان تحمیل می‌شود. در معنای معمولی، جبرگرایی به اعتقاد به جبر و قایع است که توسط علل مستقل از اراده انسان هدایت می‌شود، این جبر از نیروهای ماوراء طبیعی مانند خدایان، قوانین طبیعی، محیط و یا تجربیات اکتسابی در گذشته ناشی می‌شود.

این مفهوم تقدیرگرایی، چه در زبان عادی و چه در زبان فلسفی، بار معنایی منفی دارد. در عوض، موضع جبرگرایی که الحق رویدادها را بر اساس اصل منطقی

علیت فرض می‌کند، غالب شده است.^۱

1. <https://es.wikipedia.org/wiki/Fatalismo>

۱ کرامت یا «کیفیت شایستگی» (Dignidad) (از لاتین dignitas که به «عالی، عظمت» ترجمه می‌شود)^۱ به ارزش ذاتی هر انسان خاص برای این واقعیت ساده یکی بودن {منحصر به فرد بودن}، به عنوان موجودی دارای آزادی اشاره دارد.^۲ این یک ویژگی نیست که کسی داده باشد، بلکه ذاتی انسان است.^۳ به هیچ نوع شرطی شدن یا تفاوت قومی، جنسیتی، اجتماعی یا هر نوع تفاوت دیگری بستگی ندارد.^۴ این کرامت هستی‌شناختی است با کرامت اکتسابی متفاوت است و مفهوم اخیر شبیه سرافت است.^۵

جوامع آمریکای لاتین به همان اندازه جوامع کنفوشیوس شرق آسیا بر ارزش‌های جمع گرایانه تأکید دارند و بر اکثر اشکال خودتفسیر مستقل به اندازه جوامع غربی تأکید دارند. این فرض را به چالش می‌کشد که ارزش‌های جمع‌گرا با خودتعبیر وابسته به یکدیگر مرتبط هستند.^۶ کارآفرینان آمریکای لاتین منافع شخصی و عاطفی را بر کسب و کار اولویت می‌دهند، از ریسک گریزان هستند.^۷

احترام، خانواده و مذهب مهم‌ترین ارزش‌هایی هستند که مادران به دنبال انتقال آن به فرزندان خود هستند. احترام در حوزه‌های مختلفی از جمله اطاعت ازبزرگتر، احترام، آراستگی و رفتار عمومی آشکار می‌شود. اینها پیام‌های اجتماعی‌سازی هستند که مادران لاتین از آنها برای آموزش به کودکان خود استفاده می‌کنند و چارچوبی فرهنگی از نحوه ارتباط این پیام‌ها با رشد کودک را ارائه می‌دهند.^۸

1. Real Academia Española. «dignidad». Diccionario de la lengua española (23.ª edición). Consultado el 21 de diciembre de 2014.

2. Castilla de Cortázar, 2015, p. 76.

3. Castilla de Cortázar, 2015, p. 75.

4. Castilla de Cortázar, 2015, p. 76.

5. Castilla de Cortázar, 2015, p. 78.

6. Joscimar, Souza, Silva. (2018). Valores e crise da representação na América Latina: podemos antever um personalismo político?.

7. Seymour, Martin, Lipset. (2017). Values and Entrepreneurship in the Americas. Social Science Research Network, doi: 10.4324/9781315128627-3

8. Esther, J., Calzada., Yenny, Fernandez., Dhama, E., Cortés. (2010). Incorporating the cultural value of respeto into a framework of Latino parenting.. Cultural Diversity & Ethnic Minority Psychology, 16(1), 77-86. doi: 10.1037/A0016071

منطقه آمریکای لاتین تحت تأثیر تاریخ، جغرافیا، زبان، دین، هنر، موسیقی و اقوام مختلف قرار گرفته است.

تمدن‌های مهم در آمریکای لاتین

آمریکای لاتین تاریخ غنی و متنوعی از تمدن‌ها و فرهنگ‌های مختلف را در خود جای داده است. تمدن‌های مهم در آمریکای لاتین شامل تمدن‌های بومی، تمدن‌های قدیمی، و تمدن‌های تأثیرگذار تاریخی و فرهنگی می‌شوند. در زیر به برخی از تمدن‌های مهم در این منطقه اشاره شده است.

۱. تمدن آزتک (Aztec Civilization)

تمدن آزتک یکی از تمدن‌های بومی مهم قبل از حضور اروپاییان در مکزیک بود. آزتک‌ها سازندگان شهرهای بزرگی بودند و در زراعت، هنر، و معماری پیشرفت‌های قابل توجهی داشتند.^۱

تمدن آزتک که در آمریکای پیش از کلمب وجود داشت، جامعه‌ای بسیار توسعه یافه بود که به دلیل پیشرفت‌های معماری چشمگیر و ایجاد پایتخت مکزیکو-تنوچیتلان شناخته می‌شد. آب نقش مهمی در فرهنگ آنها داشت و خدای آب تلالوک به اندازه خدای اصلی آنها [Huitzilopochtli] مهم بود.^۲ آزتک‌ها ارتباط قوی بین دین و جنگ داشتند و جنگ را به عنوان یک عمل مقدس انجام شده در خدمت خدایان می‌دانستند. هویت جنگجوی آنها عمیقاً در سیستم اعتقاد و فعالیت‌های روزمره آنها تعییه شده بود.^۳ سقوط تمدن آزتک تحت تأثیر عواملی چون استعمار اسپانیا و تجاوز فرهنگی خشونت‌آمیزی که رخ داد بر ساختار

۱ .Aztecs: An Interpretation" نوشته Inga Clendinnen. – The Aztecs" Michael E. Smith. ۲ Jose, A., Raynal-Villasenor. (2020). Hydrologic and Hydraulic Works of the Aztec Civilization. 237-254. doi: 10.1007/978-3-030-40686-8_13

۳ .Caroline, Dodds, Pennock. (۲۰۲۲). A warlike culture? Religion and war in the Aztec world. History and Anthropology, ۳۴(۱), ۱۲۲-۹۹. doi: ۰۲۷۵۷۲۰۶.۲۰۲۲.۲۰۶۰۲۱۵/۱۰.۱۰۸۰

اجتماعی آنان تأثیر گذاشت.^۱ آزتك ها دارای کدهای فرهنگی حاکم بر فعالیت های روزانه بودند، از جمله قوانین علیه خواب بیش از حد.^۲ امروزه تأثیرات فتوحات اروپایی ها بر فرهنگ و جامعه آزتك مورد بحث قرار گرفته است، همراه با نگرانی های معاصر مانند محیط زیست و کشاورزی.^۳

۲. تمدن اینکا (Inca Civilization)

تمدن اینکا یکی دیگر از تمدن های بزرگ بومی آمریکا بوده است. اینکاهای در قسمت های مختلف آمریکای جنوبی فعالیت می کردند و سامانه پیچیده ای از مزارع، شهرها و جاده ها را ایجاد کردند.^۴

تمدن اینکا امپراتوری قدرتمندی بود که در دوران پیش از کلمب در منطقه آند ظهرور کرد. آنها بر اساس دستاوردهای فرهنگ های قبلی ساخته شده بودند و بر کشاورزی کارآمد در آند مرکزی تمرکز کردند. امپراتوری آنها با تکنیک های پیشرفته کشاورزی مانند سیستم های آبیاری و اسکان مجدد جمعیت ها مشخص می شدند. امپراتوری اینکا از نظر تنوع محصول و بهره وری به اوچ خود رسید، اما پس از تهاجم اسپانیایی ها کاهش یافت. اینکا هیچ سیستم نوشتاری باقی نگذاشت، بنابراین دانش ما از آنها از سوابق باستان شناسی و نوشه های اسپانیایی ها حاصل می شود. چندین کتاب و منبع موجود است که اطلاعات جامعی در مورد تمدن اینکا، از جمله سکونتگاه ها، فرهنگ، جامعه و دستاوردهای آنها را به ما نشان می دهد.^۵

1 .Rodrigo, Ramos-Zúñiga., Jorge, Alberto, González-Rios., Isabel, Martín-Monzón. (۲۰۲۱). Traumatic brain injury and the fall of the Aztec empire: ۵۰۰ years of head injury diagnosis.. Surgical Neurology International, ۱۲, ۵۳۶–۵۳۶. doi: ۱۰.۲۵۲۵۹/SNI_۹۰۶_۲۰۲۱

2 .Rodrigo, Ramos-Zúñiga., Jorge, Alberto, González-Rios., Isabel, Martín-Monzón. (۲۰۲۱). Traumatic brain injury and the fall of the Aztec empire: ۵۰۰ years of head injury diagnosis.. Surgical Neurology International, ۱۲, ۵۳۶–۵۳۶. doi: ۱۰.۲۵۲۵۹/SNI_۹۰۶_۲۰۲۱

3 .Edgar, S., Osuna. (۲۰۱۵). The Aztec, Maya, and Inca Civilizations. ۵۹–۵۵. doi: ۱-۲۰۸۹-۴۹۳۹-۱-۹۷۸/۱۰.۱۰۰۷_۹

4 .The Incas" نوشته Craig Morris و Adriana von Hagen. – The Complete Illustrated History of the Inca Empire" نوشته David M. Jones.

5 .Christopher, Heaney. (۲۰۲۳). The Inca: Lost Civilizations. Hahr-hispanic American Historical Review, ۱۰۳(۲), ۳۲۲–۳۲۱. doi: ۱۰.۳۶۸۹۵۹-۰۰۱۸۲۱۶۸/۱۰.۱۲۱۵

۳. تمدن مایا (Maya Civilization)

تمدن مایا در مناطق مرکزی آمریکا شکوفا گرفت و به ساختارهای شهری پیچیده، سیستم نگارشی و تقویم معروف خود شهرت داشت.^۳

تمدن مایا یک جامعه منحصر به فرد و پیشرفته در مزو-آمریکا^۴ بود که به دلیل اقتصاد مبتنی بر کشاورزی، توسعه تجارت، نوشتن، هنر، علم، دین و دولت شناخته شده بود. آنها شهرهای بزرگی با بنای‌های تاریخی، کاخ‌ها، معابد و اهرام ساختند و به منزلت فکری بی نظیری در نیمکره غربی رسیدند. با این حال، زوال و سقوط تمدن مایا را می‌توان به مجموعه پیچیده‌ای از شرایط نسبت داد. اینها شامل سوء استفاده زیست محیطی، استثمار از جمعیت شاغل، سوء مدیریت، نظامی گری، آب و هوای بد، قحطی و همه گیری^۵ است. مردم مایا روش متفاوتی برای درک زمان داشتند، با اعتقاد به تکرار چرخه و نابودی و نوسازی کیهان؛^۶ روابط بین جامعه مایا، طبیعت و مردان توسط عقلانیت برگرفته از رویکرد زیست محیطی و فرهنگی هدایت می‌شد،^۷ رویکرد منطقه فرهنگی، که نشان می‌دهد نوآوری فرهنگی

1 R., Alan, Covey. (۲۰۲۳).:The Inca: Lost Civilizations. Journal of Anthropological Research, ۷۹(۱), ۱۴۱–۱۴۰. doi: ۷۲۳۰۸۳/۱۰.۱۰۸۶

2 Doris, Kurella. (۲۰۲۲). Die Inka: Ein Verwobenes Imperium. ۴۹۶–۴۵۱. doi: -۹۷۸/۱۰.۱۰۰۷ ۲-۳۴۰۰۳-۶۵۸-۳_۱۹

3 .The Complete Gods and Goddesses of Ancient Maya" نوشته Richard A. Carrasco. – The Maya" نوشته Michael D. Coe.

یک منطقه و دوره فرهنگی در (Mesoamérica)، اسپانیایی: (Mesoamerica). آمریکای میانه انگلیسی:^۴ قاره آمریکا است، این مکان تقریباً مکزیک مرکزی، بیلز، گواتمالا، السالوادور، هندوراس، نیکاراگوئه و کاستاریکا را در بر می‌گیرد، در این مکان تعداد زیادی از فرهنگ‌های پیشاکلمبی پیش از اینکه اسپانیایی‌ها به این مکان برسند وجود داشتند.

5 .Manuel, Alberto, Morales, Damián. (۲۰۱۲). Maya's civilization ideas about the cyclic renewal of the universe..

6 .Robert, J., Sharer. (۱۹۹۶). Daily life in Maya civilization.

7 .Miguel, Ángel, Hernández, García. (۲۰۰۴). La civilización maya de las tierras bajas: los límites de una forma social de explotación. ۱۱(۳۲), ۴۲-۹

اجتماعی به عنوان یک پاسخ موضعی به شرایط محلی رخ می دهد، به طور کامل توسط شواهد باستان شناسی از سایت هایی مانند^۱ [Cerros]^۲ پشتیبانی نمی شود.

۴. تمدن های آند (Andean Civilizations)

تمدن های آند شامل انبوهی از تمدن های بومی آمریکا می شود که در منطقه کوهستانی آند شامل شیلی، اکوادور، و پرو واقع شده اند. این تمدن ها شامل تمدن های نازکا، موچیکا، چافین، و تیاوانا کو بوده اند.^۳

تمدن های آند، مانند چاوین و اینکا، موضوع مطالعه در انسان شناسی بوده اند.

فرهنگ چاوین که از ۲۵۰۰ قبل از میلاد تا ۵۰۰ پیش از میلاد وجود داشت، به خاطر تسلط بر سنگ و جلوه های هنری چشمگیر، به ویژه در سرامیک شناخته می شود.^۴ از سوی دیگر تمدن اینکا به دلیل عدم وجود سیستم نوشتاری، که به طور معمول به عنوان مشخصه تعیین کننده تمدن ها دیده می شود، یک استثناء در میان تمدن های بکر محسوب می شود.^۵ با این حال، تحقیقات اخیر نشان می دهد که اینکا دارای سیستم های پردازش اطلاعات پیشرفته ای بودند، مانند استفاده از ثبت رشته های گره

۱. سروس یک سایت باستانی مایاهای دشت شرقی در شمال بلیز است که از دوره پیش کلاسیک پسین تا دوره پسا کلاسیک فعالیت می کرد. این سایت در دوران پر کلاسیک پسین مزوامیریکایی به اوج خود رسید و در اوج خود، جمعیتی حدود ۱۰۸۹ نفر را در خود جای داده بود. این سایت از نظر استراتژیک در شبه جزیره ای در دهانه رودخانه نیو، جایی که به خلیج Chetumal در ساحل دریای کارائیب می ریزد، واقع شده است. به این ترتیب، این سایت به مسیر تجاری ساحلی که شبه جزیره یوکاتان و جوامع داخلی را دور می زد، دسترسی داشت و به عنوان یک رابط میانی عمل می کرد. ساکنان سروس یک سیستم کانالی گسترده ساختند و از کشاورزی در مزرعه های مرتفع استفاده کردند.

2. David, A., Freidel. (۱۹۷۹). Culture Areas and Interaction Spheres: Contrasting Approaches to the Emergence of Civilization in the Maya Lowlands. *American Antiquity*, ۴۴(۱), ۵۴-۳۶. doi: ۲۷۹۱۸۸/۱۰.۲۳۰۷

3. "The Art of the Andes" توشته Rebecca R. Stone. – Ancient Civilizations of the Andes" توشته Michael A. Malpass.

4. Lázaro, Rodríguez., Keyla, Baslit. (۲۰۱۹). La cultura Chavín.

5. Henry, Tantaleán. (۲۰۱۹). Reciprocity and Redistribution in Andean Civilizations: The ۱۹۶۹ Lewis Henry Morgan Lectures. JOHN MURRA, prepared by FREDA YANCI WOLF and HEATHER LECHTMAN. ۲۰۱۷. Hau Books, Chicago. ۹۴pp. ۴۰.۰۰ \$(paper), ISBN ۹۷۸-۰-۹۹۷۳۶۷۵۵۳.. Latin American Antiquity, ۳۰(۲), ۴۵۸-۴۵۷. doi: ۱۰.۱۰۱۷/LAQ.۲۰۱۹.۳۳

دار به نام *khipu*، اداره اعشاری، و زیرساخت های پیچیده لجستیکی و اداری.^۱ این اشکال منحصر به فرد پردازش اطلاعات، اینکا را قادر به دستیابی به گسترش انفجاری امپریالیستی^۲ کرد. به طور کلی، مطالعه تمدن های آند هم مشترکات و هم ویژگی های منحصر به فردی را نشان داده است که به درک ما از ظهور تمدن در جوامع اولیه بشری کمک می کند.^۳

۵. تمدن اولمک (olmeca Civilizations)

فرهنگ اولمک تمدنی بود که در طول دوره پیش کلاسیک مزوآمریکا در بخشی از قلمروهای فعلی مکزیک توسعه یافت. اگرچه بقایای حضور آنها در مناطق وسیعی از آمریکای شمالی یافت شده است، منطقه فرنگی اولمک - منطقه شهری - بخش جنوب شرقی ایالت وراکروز مکزیک و غرب تاباسکو را در بر می گیرد.

تمدن اولمک اولین تمدن شناخته شده در مزوآمریکا بود و «فرهنگ مادر» منطقه محسوب می شود. آنها یک سبک هنری منحصر به فرد ایجاد کردند و سراهای پرتره سنگی یادبود حاکمان خود را ایجاد کردند.^۴ اولمک ها از انتخاب استراتژیک سنگ ها برای خلاقیت های هنری خود استفاده کردند که نشان دهنده علاقه واضح به انتشار یک پیام ایدئولوژیک^۵ است. آنها همچنین روابط تجاری گسترده ای داشتند و مواد عجیب و غریب از مناطق دور مانند سنگ آهن، مواد معدنی و سنگ

1. Lázaro, Rodríguez., Keyla, Baslit. (۲۰۱۹). La cultura Chavín.

2. Tom, D., Dillehay, Jack, Rossen., Patricia, J., Netherly. (۲۰۱۶). The Nanchoc Tradition: The Beginnings of Andean Civilization Seven thousand years ago, in northern Peru, the processing of lime, most likely for use with coca, launched a community toward social complexity.

3. Carter, Meland. (۲۰۲۲). Explosive Expansion, Sociotechnical Diversity, and Fragile Sovereignty in the Domain of the Inka. ۳(۱), ۷۴–۵۷. doi: ۱۰.۲۳۹۱۹/jsc.۲۰۲۱.۰۰۱۹

4. Octavio, Quesada, García. (۲۰۱۹). Unidad cultural de Mesoamérica: el problema iconográfico jaguares o serpientes en la cultura olmeca fundacional. Cadernos Prolam/USP, ۱۸(۳۵), ۳۲–۱۳. doi: ۱۰.۱۱۶۰.۶/ISSN.۶۲۸۸–۱۶۷۶.PROLAM.۲۰۱۹.۱۶۳۷۸.

5. Rubén, B., Morante, López. (۲۰۲۲). Materias primas del arte olmeca: De los recursos naturales a los símbolos. Escena. Revista de las artes, ۲۱۸–۱۸۷. doi: ۱۰.۱۵۵۱۷/es.v۸۲i1.۵۲۰۰۲

را برای مجسمه‌ها و مصنوعات خود وارد می‌کردند.^۱ با وجود فقدان سوابق کتبی، فرهنگ اولمک به طور گستردۀ مورد مطالعه قرار گرفته است، شواهد اخیر نشان می‌دهد که اولمک ارتباط قوی با جگوار^۲ داشتند، اما مار نیز نقش محوری در شیوه های مذهبی آنها ایفا می‌کرد.^۳ به طور کلی، تمدن اولمک فرهنگی قابل توجه و تأثیرگذار در مزوآمریکا بود و شبکه های تجاری آنها تأثیری پایدار بر تمدن‌های بعدی گذاشت.

ارزش‌های فرهنگی ایرانیان

مؤلفه‌های هویتی مفاهیمی عام، انتزاعی و کلی هستند چراکه اساساً تغییر و تحول هویتی حرکتی تدریجی و البته آرام در نظر گرفته می‌شود. با لحاظ نمودن این مبنای در سیاست هویتی، مؤلفه‌های اصلی هویت و ارزش‌های فرهنگی ایرانیان را ۵ حوزه ذیل تحلیل می‌شود:

دیانت، زبان، جغرافیای فرهنگی، تاریخ و حافظه فرهنگی و نظام اجتماعی.

حوزه‌های پنجگانه هویت فرهنگی ایرانیان در ۱۵ مولفه زیر تقسیم بندی می‌شوند:

۱. ارزش‌های بنیادین انسانی: این ارزش‌ها شامل مفاهیمی مانند احترام به حقوق بشر، عدالت، صداقت، و مهربانی است.

۱.Kathleen, Berrin., Virginia, M., Fields. (۲۰۱۰). Olmec: colossal masterworks of ancient Mexico.

۲. جگوار یا پلنگ آمریکایی یک گونه از رده پلنگ‌مانندها و بزرگ‌ترین جانور از تیره گربه‌سانان در قاره آمریکا به شمار می‌آید. جگوار پس از ببر و شیر سومین گربه بزرگ جهان محسوب می‌شود. جگوار، شکارچی رأس هرم غذایی است و از ۸۷ گونه مختلف تغذیه می‌نماید.

۳.David, Cheetham. (۲۰۰۹). Book Review Essay. The Olmecs: America's First Civilization by Richard A. Diehl. Thames & Hudson, London, ۲۰۰۴. ۲۰App., ۱۵۲figures, bibliography, index. ۳۹.۹۵\$(cloth) ۲۲.۵۰\$(paper) Olmec Archaeology and Early Mesoamerica by Christopher A. Pool. Cambridge University Press, Cambridge. ۲۰۰۷. ۳۵۴pp., ۷۰figures, ۵ tables, bibliography, index. ۷۵.۰۰\$(cloth) ۲۹.۹۹\$(paper). Latin American Antiquity, ۲۰(۰۱), ۲۶۳–۲۶۰. doi: ۱۰.۱۰۱۷/S1۰۴۵۶۶۳۵۰۰۰۲۶۰۱

۲. اهمیت دادن به خانواده، مهمان‌نوازی، و احترام به بزرگتر.^{۲۳۱}
۳. زبان فارسی: زبان مشترک و بیانگر فرهنگ و ادبیات ایرانی.^{۲۳۲} زبان فارسی (زبان دری) و گویش‌ها و لهجه‌های آن یکی از عناصر مهم فرهنگ ایرانی است.^۵
۴. جشن‌های ملی و مراسم آئینی: نوروز، شب یلدای عزاداری‌های مذهبی.^۷
۵. موسیقی سنتی ایران: موسیقی سنتی ایران نیز یکی از بخش‌های مهم فرهنگ ایرانی است.^۸
۶. هویت ملی: احساس تعلق و افتخار به کشور و ملت خود.^۹
۷. پیشینه تمدنی: ارتباط با ریشه‌های تاریخی و فرهنگی ایران.^{۱۰}
۸. علم: احترام و ترویج دانش و علم در جامعه.^{۱۱}
۹. مفاحر ملی: شناخت و قدردانی از شخصیت‌ها و اندیشمندان بر جسته ایرانی.^{۱۲}
۱۰. میراث فرهنگی: حفظ و ارزش‌گذاری بر روی آثار و آیین‌های فرهنگی ایرانی،^{۱۳} از جمله معماری ایرانی و خوراک ایرانی.^{۱۴}

-
1. <https://ensani.ir/fa/article/412991/>
  2. https://journals.iau.ir/article_512227.html
  3. https://journals.ui.ac.ir/article_18400.html

۴. مولفه‌های قدرت نرم ایران در سند مولفه‌های هویت ....
<http://ensani.ir/fa/article/367494>
۵. فرهنگ ایرانی - ویکی‌پدیا، دانشنامه آزاد.
<https://fa.wikipedia.org/wiki/>
۶. همان
۷. مقاله هویت فرهنگی ایرانیان و مولفه‌های آن.
<https://bing.com>
۸. فرهنگ ایرانی - ویکی‌پدیا، دانشنامه آزاد.
<https://fa.wikipedia.org/wiki/>
۹. مولفه‌های قدرت نرم ایران در سند مولفه‌های هویت .
https://www.spba.ir/article_45006.html.
۱۰. همان
۱۱. همان
۱۲. همان
۱۳. مولفه‌های قدرت نرم ایران در سند مولفه‌های هویت .
https://www.spba.ir/article_45006.html.
۱۴. فرهنگ ایرانی - ویکی‌پدیا، دانشنامه آزاد.
<https://fa.wikipedia.org/wiki/>

۱۱. سنت های حسنہ: رعایت و انجام اعمال و رسوم خوب و مورد پسند اسلامی،^۱ مثل تعارف کردن که یک سنت فرهنگی ایرانی است و در بین تمام اقوام جامعه هم چنان پابرجاست.^۲

۱۲. مساجد: مکان های عبادت و مرکز فعالیت های دینی و اجتماعی.^۳

۱۳. اخلاق گرایی: رعایت اصول و معیارهای اخلاقی در رفتار و روابط انسانی.^۴

۱۴. ایدئولوژی: باور به خداوند یکتا و مبانی اعتقادی اسلام و پیروی از آموزه ها و ارزش های اسلامی.^۵

۱۵. ندورات

نذورات ایرانیان به کارهای خیر یا مذهبی اطلاق می شود که به منظور تقرب به خدا انجام می دهنند. نذورات می تواند شامل اهدای پول، غذا، لباس، حیوانات، گل، شمع و غیره باشد. نذورات معمولاً در روزهای خاصی مانند جشن ها، مراسم ها، سالگرد ها، روزهای مقدس و یا در زمان های بحرانی مانند بیماری، خطر، آرزو و یا شکرگزاری انجام می شود. برخی از نمونه های نذورات ایرانیان عبارتند از:

- اهدای نذورات به موسسات خیریه.

- اهدای نذورات به موزه ها، بنیادها، مدارس و حوزه های علمیه

- اهدای نذورات به اماکن مقدس مانند حرم ها، مساجد، مقبره ها، آرامگاه ها.

- اهدای نذورات به امامزاده ها، شهداء، علماء، شاعران و شخصیت های تاریخی و فرهنگی ایرانی که به عنوان الگوها و معلم های مردم شناخته می شوند.

۱. مقاله هویت فرهنگی ایرانیان و مولفه های آن. <https://bing.com>

۲. ۱۰ سنت فرهنگی مختص ایرانی ها - الی گشت. <https://www.eligasht.com/Blog/travelguide/>

۳. مقاله هویت فرهنگی ایرانیان و مولفه های آن. <https://bing.com>

۴. همان

۵. همان

- اهدای نذورات به مردم نیازمند، فقیر، بیمار، یتیم، بی خانمان و یا مظلومان که به عنوان برادران و خواهران ایمانی تلقی می شوند.

تمدن های مهم در ایران

ایران در طول تاریخ، خانه چندین تمدن مهم بوده است که مهمترین آنها عبارتند از:
تمدن ایلام: یکی از قدیمی ترین تمدن های ایرانی که در شمال خوزستان واقع شده بود و یکی از اولین تمدن های ایرانی محسوب می شود^۱؛ این تمدن از حدود ۲۷۰۰ پیش از میلاد تا ۵۳۹ پیش از میلاد به وجود ماند و با هخامنشیان همسایگی داشت. آثار مهم این تمدن شامل سنگ نگاره ها، تندیس ها، کتیبه ها و معماری است.^۲
تمدن هخامنشی: بزرگ ترین امپراتوری ایرانی که از ۵۵۰ پیش از میلاد تا ۳۳۰ پیش از میلاد حکومت کرد. این تمدن شامل بیش از ۲۰ ملت و فرهنگ مختلف بود و به دلیل عدالت و برابری شهرت داشت. آثار مهم این تمدن شامل کاخ ها، تخت ها، ستون ها، سکه ها، کتیبه ها و هنر های مختلف است.^۳

تمدن ساسانی: آخرین امپراتوری ایرانی قبل از اسلام که از ۲۲۴ میلادی تا ۶۵۱ میلادی حکومت کرد. به دلیل مرکز فکری خود در جندیشاپور و مشارکتش در زمینه هایی مانند فلسفه، نجوم، داروسازی و پژوهشی شناخته شد^۴ این تمدن با روم و بعداً با بیزانس رقابت داشت و به دلیل پیشرفت های علمی، فرهنگی و هنری شهرت داشت. آثار مهم این تمدن شامل تاج ها، زیور آلات، ظروف، سنگ نگاره ها، معماری و کتاب های پهلوی است.^۵ نفوذ فرهنگی ایران از مدیترانه تا اقیانوس هند و در امتداد جاده های ابریشم گسترش یافت.

1. Seyede, Zahra, Ojagh., Zarrin, Zardar. (۲۰۲۰). Iran: From the ancient world of Elam to modern science communication. doi: ۱۰.۲۲۴۵۹/CS.۲۰۲۰.۱۷

2. تاریخ ایران - ویکی پدیده دانشنامه آزاد/

3. مقاله هویت فرهنگی ایرانیان و مولفه های آن

4. Seyede, Zahra, Ojagh., Zarrin, Zardar. (۲۰۲۰). Iran: From the ancient world of Elam to modern science communication. doi: ۱۰.۲۲۴۵۹/CS.۲۰۲۰.۱۷

5. تاریخ ایران - ویکی پدیده، دانشنامه آزاد.

تمدن صفوی: که از قرن شانزدهم تا هجدهم بر ایران حکومت می کرد، تأثیر قابل توجهی بر تاریخ ایران از نظر سیاست، جامعه، دین و فرهنگ داشت.^۱ مولفه های فرهنگی صفوی مانند سکه ها، کتیبه ها و معماری بینش هایی را در مورد نقش شیعه و پادشاهی در ایدئولوژی صفوی ارائه می دهد.^۲ سلسله صفوی از تکنیک های پیشرفته تشکیل فلز برای ایجاد شمشیرهای منحنی با ریز ساختارهای خاص استفاده کردند.^۳ قدرت سیاسی حاکمان صفوی بر هنر و معماری دوره تأثیر گذاشت و مکتب فکری اصفهان نقش محوری در شکل دهی به طراحی شهرها و باغها داشت.^۴ جمهوری اسلامی ایران که در سال ۱۹۷۹ تأسیس شد، نشان دهنده ادامه میراث فرهنگی غنی ایران است.^۵

مقایسه تطبیقی ارزش های فرهنگی ایران و آمریکای لاتین

ارزش های فرهنگی ایرانیان عبارت بودند از:

دیانت، زبان، جغرافیای فرهنگی، تاریخ و حافظه فرهنگی و نظام اجتماعی.

ارزش های فرهنگی آمریکای لاتین عبارت بودند از:

(خانواده گرایی) Familismo

(شخصی سازی، کیش شخصیت) Personalismo

(احترام) Respect

(دینداری) Religiosity

(جبه گرایی) Fatalismo

(کرامت انسانی) Dignidad

1. Pouye, Khoshkhoosani. (۲۰۲۱). Written Representation of Temporal Power in Safavid Material Culture. *Iranian Studies*, doi: ۰۰۲۱۰۸۶۲.۲۰۱۹.۱۶۴۷۰۹۶/۱۰.۱۰۸.

2. Ladan, Rahbari. (۲۰۱۸). “Their Beastly Manner”: Discourses of Non-Binary Gender and Sexuality in Shi’ite Safavid Persia. doi: ۱۰.۱۵۱۵/CULTURE-۰۰۶۸-۲۰۱۸

3. Ghasem, Dini. (۲۰۱۸). An Archaeometallurgical Investigation of a Steel Sword from the Safavid Dynasty. *JOM*, doi: ۱۰.۱۰۰۷/S۹-۲۶۹۶-۰۱۷-۱۱۸۳۷

4. Shaham, Asadi. (۲۰۲۳). Power discourse: reflecting Shah Abbas I’s political thoughts on Safavid architecture and urban development (Isfahan’s Baghshahr Utopia). *Arts & humanities open access journal*, doi: ۱۰.۱۵۴۰۶/ahoaj.۲۰۲۳.۰۵.۰۰۱۸۴

5. Richard, Foltz. (۲۰۱۵). *Iran in World History*. OUP Catalogue,

- ﴿ دیانت و Religiosity دو ارزش مشترک بین دو فرهنگ هستند. مردم هر دو فرهنگ عمدتاً دیندار هستند و به آموزه های دینی احترام می گذارند. ﴾ خانواده گرایی زیر مجموعه ارزش فرهنگی «نظام اجتماعی» قرار می گیرد و با ارزش فرهنگی Familismo اشتراک دارد و اشاره دارد که در هر دو فرهنگ، خانواده از احترام و جایگاه خاصی برخوردار است.
- ﴿ در فرهنگ ایرانیان زیر مجموعه «جغرافیای فرهنگی»، «احترام» نهفته است و نمونه آن در ورزش باستانی ایران جلوه گر شده است که هر چه فرد مسن تر و پیرتر می شود از ارزش و جایگاه بیشتری برخوردار می شود و همچنین پدر، مادر، اساتید، دانشمندان و افراد مسن جایگاه ویژه ای دارند؛ در منابع دینی هم سفارش به احترام به همه اینها شده است^۱، بنابراین با ارزش فرهنگی Respect تشابه و شراکت وجود دارد.

﴿ در مورد ارزش فرهنگی { شخصی سازی و کیش شخصیت} (Personalismo) بخاطر اینکه مردم آمریکای لاتین از تعالیم وحی دور افتادند این صفت و ویژگی عالی انسانی به انحراف رفته است، در حالیکه همه انسانها در مقابل انسانی بزرگ که دارای شایستگی های زیادی است سر تعظیم فرود می آورند و برایش احترم قائلند، همچنانکه ایرانیان برای ائمه علمی السلام احترامی ویژه قائلند بخاطر اینکه آنها

۱. امام رضا علیه السلام: وَقُرُوا كِيَارَكُمْ وَأَرْحَمُوا صِغَارَكُمْ وَصِلُوا أَرْحَامَكُمْ؛ به بزرگترهایتان احترام بگذارید و با کوچکترها مهربان باشید و صله رحم نمایید. (عيون اخبار الرضا ۲۶۵/۲).

شخصی نزد رسول اکرم ﷺ آمد و عرض کرد: ای رسول خدا ﷺ! من بسیار مشتاق جهاد و جنگ هستم. پیامبر ﷺ فرمود: در راه خدا جهاد کن که اگر کشته شوی زنده خواهی بود و نزد خدا روزی می خوری و اگر بمیری اجر تو بر خدا خواهد بود و اگر از جبهه سالم بازگردی، گناهات آمرزیده می شود مانند روزی که از مادر متولد شده باشی. آن شخص گفت: ای پیامبر خدا ﷺ! پدر و مادر پیری دارم که با من انس گرفته اند و اگر آنها را ترک کنم ناراحت می شوند! حضرت فرمود: پس نزد آنان برگرد به خدا سوگند، انس آنها به تو در یک شبانه روز از یک سال جهاد در راه خدا بهتر است. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، ج ۷۱، ص ۶۷.

ویزگیها و صفاتی فوق بشر را دارا هستند.^۱ بنابراین در این ارزش فرهنگی که نمودش در «جغرافیای فرهنگی» ایرانیان تبلور یافته است اشتراک وجود دارد.^۲

♦ در مورد ارزش فرهنگی جبرگرایی (Fatalismo) در هر دو فرهنگ اشتراک نظر وجود دارد، با این تفاوت که در فرهنگ ایرانیان این موضوع از طریق قرآن و راهنمایی صحیح اهل بیت به مجرای صحیح و درست کشانده شده و وارد موضوعات قضاء و قدر و ارتباط آن با اعمال درست یا ناشایست انسان دانسته شده^۳ و مسیر تکاملی و پیشرفت را برای انسان هموار نموده؛ اما در جوامع دیگر از جمله آمریکای لاتین بخاطر تهی بودن جامعه از منابع غنی وحی و تعالیم گرانبهای ائمه، معنای غلط و ناصحیح جبر تاریخ ریشه دوانیده و بجای اینکه عاملی برای پیشرفت و تعالی جامعه شود عاملی برای خمودی و سرخوردگی جوامع شده؛ این ارزش فرهنگی مشابه و اشتراک دارد با تاریخ و حافظه فرهنگی ایرانیان.

♦ در مورد ارزش فرهنگی کرامت یا «کیفیت شایستگی» (Dignidad) به کرامت ذاتی انسان اشاره دارد و این مفهوم بسیار شبیه مفهومی است که در قرآن به آن اشاره شده که «وَلَقَدْ كَرَّمَنَا يَبْنَى آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيَّابَاتِ وَفَضَّلَنَا هُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا» این ارزش فرهنگی در فرهنگ ایرانیان زیر مجموعه دیانت تعریف می شود اما در آمریکای لاتین این ارزش فرهنگی در مجموعه ارزش‌های دینی تعریف نمی شود بلکه این ارزش ذاتاً یک ارزش فرهنگی در محسوب می شود.

۱. لا تَسْجُوْرُوا بِنَا الْمُبُودَيْةَ، ثُمَّ قُولُوا مَا شِئْتُمْ وَلَنْ يَتَلَغَّوْ.

به ما اهل بیت ﷺ خدا نگویید و ما را از مرحله عبودیت خارج نکنید، آنگاه هرچه در مورد مقامات و فضائل ما می خواهید، بگویید. بحار الانوار، جلد ۲۵، صفحه ۲۷۴

۲. از این ارزش فرهنگی متعالی که به انحراف رفته؛ می توان در تبلیغ دین در آمریکای لاتین به بهترین نحو استفاده کردم.

3. <https://makarem.ir/maaref/fa/article/index>

نتیجہ گیری

فرهنگ یک مفهوم گسترده است که شامل باورها، ارزش‌ها، و رفتارهایی است که مطابق ارزش‌های اجتماعی و هنجارهای موجود در جوامع بشری مطرح شده‌اند، برخی از ارزش‌های فرهنگی مهم احصاء شده آمریکای لاتین عبارتند از:

(خانواده گرایی) Familismo

Personalismo (شخصی سازی، کیش شخصیت)

Respect (احترام) Religiosity (دینداری)

Fatalismo (جبرگرایی)

کرامت انسانی (Dignidad)

بیشتر مردم در آمریکای لاتین مسیحی و اکثرًا کاتولیک هستند، مذهب برای آن‌ها یک منبع امید، هدایت و تسلی است. آن‌ها به کلیسا می‌روند، به دعا می‌پردازند و به مقدسات و معجزات اعتقاد دارند. برخی از آن‌ها همچنین به عناصر مذهبی سنتی و بومی مثل نذر احترام می‌گذارند. آمریکای لاتین تاریخ غنی و متنوعی از تمدن‌ها و فرهنگ‌های مختلف را در خود جای داده است. تمدن‌های مهم در آمریکای لاتین شامل تمدن‌های بومی، تمدن‌های قدیمی، و تمدن‌های تأثیرگذار تاریخی و فرهنگی می‌شود. برخی از تمدن‌های مهم این منطقه عبارتند از: تمدن آزتک، تمدن اینکا، تمدن مايا، تمدن‌های آند و تمدن اولمک؛ مؤلفه‌های اصلی هویت و ارزش‌های فرهنگی ایرانیان در ۵ حوزه تحلیل می‌شود: دیانت، زبان، جغرافیای فرهنگی، تاریخ و حافظه فرهنگی و نظام اجتماعی.

حوزه های پنجگانه هویت فرهنگی ایرانیان در ۱۵ مؤلفه تقسیم بندی می شوند.
نذورات در بین ایرانیان به عنوان یک عنصر قوی فرهنگی شناخته می شود. ایران در طول تاریخ، خانه چندین تمدن مهم بوده است که مهمترین آنها عبارتند از: تمدن ایلام، هخامنشی، ساسانی و صفوی. جمهوری اسلامی ایران که در سال ۱۹۷۹ تأسیس شد، نشان دهنده ادامه میراث فرهنگی غنی ایران است. در مقایسه تطبیقی

ارزش‌های فرهنگی ایران و آمریکای لاتین به این نتیجه می‌رسیم که هر دو جامعه مورد مطالعه، علی‌رغم فاصله سرزمینی بسیار زیاد و تقاویت‌های فرهنگی، در اشتراکات فرهنگی عمیقی هستند که برخی از این اشتراکات ریشه در دیانت و مذهب دارد و برخی ریشه در تاریخ، حافظه فرهنگی و زیست بوم آنها دارد که با تکیه بر این اشتراکات و مطالعه بیشتر، می‌توان نقشه راه بلند مدتی را برای نزدیکی بیشتر هر دو ملت طراحی کرد.

فهرست منابع

قرآن کریم

۱. ابن‌بابویه، محمد بن علی، و لاجوردی، مهدی. بدون تاریخ. *عيون أخبار الرضا*. ۲ ج. تهران - ایران: جهان.

۲. مجلسی، محمدباقر بن محمد تقی، مستر حمی، هدایت الله، غفاری، علی‌اکبر، بهبودی، محمدباقر، مصباح‌یزدی، محمد تقی، محمودی، محمدباقر، خرسان، محمد‌مهدی، و دیگران. ۱۴۰۳-۱۳۶۸. بحار الأنوار. ۱۱۱ ج. بیروت - لبنان: دار إحياء التراث العربي.

۳. Ancient Civilizations of the Andes" نوشته Michael A. Malpass. ABC -CLIO (۳۰ ۲۰۰۶) (ژانویه)

۴. Caroline, Dodds, Pennock. (۲۰۲۲). A warlike culture? Religion and war in the Aztec world. *History and Anthropology*, ۳۴(1), ۱۲۲-۹۹. doi: ۰.۲۷۵۷۲۰۶.۲۰۲۲.۲۰۶۰۲۱۵/۱۰.۱۰۸۰

۵. Carter, Meland. (۲۰۲۲). Explosive Expansion, Sociotechnical Diversity, and Fragile Sovereignty in the Domain of the Inka. ۳(1), ۷۴-۵۷. doi: ۱۰.۲۳۹۱۹/jsc.۲۰۲۱.۰۰۱۶

۶. Castilla de Cortázar, 2015

۷. Christopher, Heaney. (۲۰۲۳). The Inca: Lost Civilizations. Hahn-hispanic American Historical Review, ۱۰۳(2), ۳۲۲-۳۲۱. doi: ۱۰.۳۶۸۹۵۹-۰۰۱۸۲۱۶۸/۱۰.۱۲۱۵

۸. David, A., Freidel. (۱۹۷۹). Culture Areas and Interaction Spheres: Contrasting Approaches to the Emergence of Civilization in the Maya Lowlands. *American Antiquity*, ۴۴(1), ۵۴-۳۶. doi: ۲۷۹۱۸۸/۱۰.۲۳۰۷

۹. David, Cheetham. (۲۰۰۹). Book Review Essay. *The Olmecs: America's First Civilization* by Richard A. Diehl. Thames & Hudson, London, ۲۰۰۴. ۲۰۸pp., ۱۵۲figures, bibliography, index. ۳۹.۹۵\$(cloth) ۲۲.۵۰\$(paper) *Olmec Archaeology and Early Mesoamerica* by Christopher A. Pool.

- Cambridge University Press, Cambridge. ۲۰۰۷. ۳۵۴pp., ۷۰ figures, ۶tables, bibliography, index. ۷۵.۰۰\$(cloth) ۲۹.۹۹\$(paper). Latin American Antiquity, ۲۰(۱), ۲۶۳–۲۶۰. doi: ۱۰.۱۰۱۷/S1۰۴۵۶۶۳۵۰۰۰۰۲۶۰۱
10. Doris, Kurella. (۲۰۲۲). Die Inka: Ein Verwobenes Imperium. ۴۹۶–۴۵۱. doi: ۲-۳۴۰-۳-۶۵۸-۳-۹۷۸/۱۰.۱۰۰۷_۱۹
  11. Edgar, S., Osuna. (۲۰۱۵). The Aztec, Maya, and Inca Civilizations. -۵۵ ۵۹. doi: ۱-۲۰۸۹-۴۹۳۹-۱-۹۷۸/۱۰.۱۰۰۷_۹
  12. Emiko Ochiai; Leo Aoi Hosoya (2014). Transformation of the Intimate and the Public in Asian Modernity. The Intimate and the Public in Asian and Global Perspectives. BRILL. pp. 20–21. ISBN 9789004264359.
  13. Esther, J., Calzada., Yenny, Fernandez., Dharma, E., Cortés. (2010). Incorporating the cultural value of respeto into a framework of Latino parenting.. Cultural Diversity & Ethnic Minority Psychology, 16(1), 77-86. doi: 10.1037/A0016071
  14. Ex-voto - Wikipedia
  15. Harding, Robert C. (2006). The History of Panama. Greenwood Press. ISBN 978-0-313-03898-3.
  16. Henry, Tantaleán. (۲۰۱۹). Reciprocity and Redistribution in Andean Civilizations: The ۱۹۶۹ Lewis Henry Morgan Lectures. JOHN MURRA, prepared by FREDA YANCI WOLF and HEATHER LECHTMAN. ۲۰۱۷. Hau Books, Chicago. ۹۴pp. ۴...\$(paper), ISBN ۹۷۸-۹۹۷۳-۶۷۵۵۳.. Latin American Antiquity, ۳۰(۲), ۴۵۸–۴۵۷. doi: ۱۰.۱۰۱۷/LAQ.۲۰۱۹.۳۳
  17. Holdcroft, Barbara (September 2006). "What is Religiosity?". Catholic Education: A Journal of Inquiry and Practice. 10 (1): 89–103.
  - 18.. https://daneshyari.com/isi/articles/latin_america
  19. <https://ensani.ir/fa/article/412991/>
  20. <https://es.wikipedia.org/wiki/Fatalismo>
  21. https://journals.iau.ir/article_512227.html
  22. https://journals.ui.ac.ir/article_18400.html
  23. Joscimar, Souza, Silva. (2018). Valores e crise da representação na américa latina: podemos antever um personalismo político?.
  24. Jose, A., Raynal-Villasenor. (2020). Hydrologic and Hydraulic Works of the Aztec Civilization. 237-254. doi: 10.1007/978-3-030-40686-8_13
  25. Kathleen, Berrin., Virginia, M., Fields. (۲۰۱۰). Olmec: colossal masterworks of ancient Mexico.
  26. Ladan, Rahbari. (۲۰۱۸). "Their Beastly Manner": Discourses of Non-Binary Gender and Sexuality in Shi'ite Safavid Persia. doi: ۱۰.۱۵۱۵/CULTURE-۰۰۶۸-۲۰۱۸
  27. Lázaro, Rodríguez., Keyla, Baslit. (۲۰۱۹). La cultura Chavín.

28. Manuel, Alberto, Morales, Damián. (۲۰۱۲). Maya's civilization ideas about the cyclic renewal of the universe..
29. Miguel, Ángel, Hernández, García. (۲۰۰۴). La civilización maya de las tierras bajas: los límites de una forma social de explotación. ۱۱(۳۲), .۴۲-۹
30. Octavio, Quesada, García. (۲۰۱۹). Unidad cultural de Mesoamérica: el problema iconográfico jaguares o serpientes en la cultura olmeca fundacional. Cadernos Prolam/USP, ۱۸(۳۵), ۳۲-۱۳. doi: ۱۰.۱۱۶۰.۶/ISSN.۶۲۸۸-۱۶۷۶.PROLAM.۲۰۱۹.۱۶۳۷۷.
31. personalismo. (2009). In Encyclopædia Britannica. Retrieved July 02, 2009, from Encyclopædia Britannica Online: <http://www.britannica.com>
32. Pouye, Khoshkhoosani. (۲۰۲۱). Written Representation of Temporal Power in Safavid Material Culture. Iranian Studies, doi: ۰۰۲۱.۸۶۲۲.۲۰۱۹.۱۶۴۷.۹۶/۱.۱.۸۶
33. R., Alan, Covey. (۲۰۲۲).:The Inca: Lost Civilizations. Journal of Anthropological Research, ۷۹(1), ۱۴۱-۱۴۰. doi: ۷۲۳۰.۸۳/۱۰.۱.۸۶
34. Real Academia Española. «dignidad». Diccionario de la lengua española (23.ª edición). Consultado el 21 de diciembre de 2014.
35. Retablo - Wikipedia
36. Richard, Foltz. (۲۰۱۵). Iran in World History. OUP Catalogue,
37. Robert, J., Sharer. (۱۹۹۶). Daily life in Maya civilization. Publisher : Greenwood; First Edition (September 9, 1996) Language : English
38. Rodrigo, Ramos-Zúñiga., Jorge, Alberto, González-Rios., Isabel, Martín-Monzón. (۲۰۲۱). Traumatic brain injury and the fall of the Aztec empire: ۵۰۰ years of head injury diagnosis.. Surgical Neurology International, ۱۲, ۵۳۶-۵۳۶. doi: ۱۰.۲۵۲۵۹/SNI_۹.۶_۲۰۲۱
39. Rodrigo, Ramos-Zúñiga., Jorge, Alberto, González-Rios., Isabel, Martín-Monzón. (۲۰۲۱). Traumatic brain injury and the fall of the Aztec empire: ۵۰۰ years of head injury diagnosis.. Surgical Neurology International, ۱۲, ۵۳۶-۵۳۶. doi: ۱۰.۲۵۲۵۹/SNI_۹.۶_۲۰۲۱
40. Rubén, B., Morante, López. (۲۰۲۲). Materias primas del arte olmeca: De los recursos naturales a los símbolos. Escena. Revista de las artes, -۱۸۷ ۲۱۸. doi: ۱۰.۱۵۵۱۷/es.v۸۲i۱.۵۲۰۰۲
41. Santuário do Bom Jesus - Wikipedia
42. Seyedeh, Zahra, Ojagh., Zarrin, Zardar. (۲۰۲۰). Iran: From the ancient world of Elam to modern science communication. doi: ۱۰.۲۲۴۵۹/CS.۲۰۲۰.۱۷
43. Seymour, Martin, Lipset. (2017). Values and Entrepreneurship in the Americas. Social Science Research Network, doi:10.4324/9781315128627-3
44. Shaham, Asadi. (۲۰۲۳). Power discourse: reflecting Shah Abbas I's political thoughts on Safavid architecture and urban development (Isfahan's

- Baghshahr Utopia). Arts & humanities open access journal, doi: ۱۰.۱۵۴۰۶/ahoaj.۲۰۲۳.۰۵.۰۰۱۸۴
45. .Thao, N., Le. (2011). Life Satisfaction, Openness Value, Self-Transcendence, and Wisdom. *Journal of Happiness Studies*, 12(2), 171-182. doi: 10.1007/S10902-010-9182-1
46. .The Art of the Andes" نوشه Rebecca R. Stone. Thames and Hudson سال انتشار 2002: موضوع History Of Art
47. .The Complete Gods and Goddesses of Ancient Maya" نوشه Richard A. Carrasco.
48. .Tom, D., Dillehay., Jack, Rossen., Patricia, J., Netherly. (۲۰۱۶). The Nanchoc Tradition: The Beginnings of Andean Civilization Seven thousand years ago, in northern Peru, the processing of lime, most likely for use with coca, launched a community toward social complexity.
49. .Ghasem, Dini. (۲۰۱۸). An Archaeometallurgical Investigation of a Steel Sword from the Safavid Dynasty. *JOM*, doi: ۱۰.۱۰۰۷/S۹-۲۶۹۶-۰۱۷-۱۱۸۳۷
50. Aztecs: An Interpretation" نوشه Inga Clendinnen. Publisher : Cambridge University Press; Reissue edition (May ۱۵, ۲۰۱۴)
51. Cambridge Dictionary. Retrieved December 14, 2017.
52. Geert, Hofstede. (2001). Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions and Organizations Across Nations.
53. <http://www.mortezamotahari.com>
54. <https://fa.wikipedia.org/wiki>
55. <https://makarem.ir>
56. <https://www.eligasht.com/Blog/travelguide>
57. Merriam Webster. Retrieved December 13, 2017.
58. The Aztecs" نوشه Michael E. Smith. Publisher : Wiley-Blackwell; ۳rd edition (December ۲۷, ۲۰۱۱)
59. The Complete Illustrated History of the Inca Empire" نوشه David M. Jones. Publisher : Lorenz Books (July ۱۶, ۲۰۱۲) Language : English
60. The Impact of Latin American Cultural Values, Attitudes, and Preferences on Palliative Cancer Care. doi: 10.1093/med/9780197551349.003.0033
61. The Incas" نوشه Craig Morris و Adriana von Hagen ، Publisher : Thames & Hudson (February 6, 2012) Language : English
62. The Maya" نوشه Michael D. Coe. Publisher : Thames & Hudson; Tenth edition (November ۲۹, ۲۰۲۲) Language : English
63. Visnik Mariupol's'kogo deržavnogo universitetu (Visnik Mariupol's'kogo deržavnogo universitetu)-Vol. 12, Iss: 23-24, pp 191-200

۶۵. آمریکای لاتین - ویکی‌پدیا، دانشنامه آزاد.
۶۶. تاریخ ایران - ویکی‌پدیا، دانشنامه آزاد. / <https://fa.wikipedia.org/wiki/آزاد>.
۶۷. فرهنگ ایرانی - ویکی‌پدیا، دانشنامه آزاد. / <https://fa.wikipedia.org/wiki/آزاد>.
۶۸. مقاله هویت فرهنگی ایرانیان و مولفه‌های آن. <https://bing.com>
۶۹. مولفه‌های قدرت نرم ایران در سند مولفه‌های هویت ....
<http://ensani.ir/fa/article/367494>
۷۰. مولفه‌های قدرت نرم ایران در سند مولفه‌های هویت ....
https://www.spba.ir/article_45006.html.

